

Ikast-Brande
Kommune

Sagsnummer: 09.17.19-P19-7-18

Miljøgodkendelse
- efter § 16 a , stk. 1 i *Husdyrbrugloven*

Kvægbruget
Ilskovvej 31
7430, Ikast

Afgørelsesdato: 7. august 2018

Copyright

Luftfotos – Danmarks Digitale Ortofoto - er gengivet af Ikast-Brande Kommune med tilladelse fra Cowi. DDO ©, Copyright COWI.

Lovgivning

Al lovgivning er benævnt med populærtitel. En samlet oversigt over lovgivning findes i Bilag 1.

Indhold

DATABLAD	5
ANSØGNINGEN	6
AFGØRELSE OM MILJØGODKENDELSE	6
VILKÅR	6
LOVGRUNDLAG	9
BIAKTIVITETER	9
OFFENTLIGGØRELSE OG ORIENTERING AF NABOER	9
GYLDIGHED	9
HELT ELLER DELVIST BORTFALD AF AFGØRELSEN	9
ANDRE GODKENDELSER, TILLADELSER OG DISPENSATIONER	10
BELIGGENHED OG PLANLÆGNINGSMÆSSIGE FORHOLD	10
PLACERING AF ANLÆGGET.....	10
LANDSKABELIGE OG GEOLOGISKE VÆRDIER.....	11
KULTURHISTORISKE VÆRDIER.....	12
NATUR	14
PÅVIRKNING AF NATUR.....	14
PÅVIRKNING AF BILAG IV-ARTER.....	17
JORD, GRUNDVAND OG OVERFLADEVAND	17
FORURENING OG GENER	18
LUGT.....	18
STØJ.....	20
STØV.....	20
FLUEGENER OG UHYGIEJNISKE FORHOLD.....	21
LYS.....	21
UDEGÅENDE DYR.....	21
AFFALD.....	21
OLIE- OG KEMIKALIEOPBEVARING.....	22
TRANSPORT.....	22
SPILDEVAND.....	23
HÅNDTERING OG OPBEVARING AF HUSDYRGØDNING	23
ANVENDELSE AF BEDSTE TILGÆNGELIGE TEKNIK (BAT)	24
BAT I FORHOLD TIL STALDINDRETNING.....	25
KOMMUNEN VURDERER	26
MILJØKONSEKVENTRAPPORT	26
KOMMUNENS SAMLEDE VURDERING	26
KLAGEVEJLEDNING	27

BILAG.....29

Datablad

Husdyrbruget

Bedrift Cvr	27614175
Husdyrbrugets navn	Bækgård
Beliggenhedsadresse	Ilskovvej 31
Postnummer	7430
By	Ikast

Ansøger

Ansøgersnavn	Klaus Nellemann
Ansøgeradresse	Ilskovvej 31
Ansøgerpostnummer	7430
Ansøgerby	Ikast
Ansørgertelefon	21441507
Ansøger-email	dbn78@godmail.dk

Matrikler på ejendomsnummer

Matrikel: 24æ - Tulstrup By, Ikast
Matrikel: 3an - Tulstrup By, Ikast
Matrikel: 3ao - Tulstrup By, Ikast
Matrikel: 3ap - Tulstrup By, Ikast
Matrikel: 3m - Tulstrup By, Ikast
Matrikel: 5p - Tulstrup By, Ikast
Matrikel: 5u - Tulstrup By, Ikast
Matrikel: 5v - Tulstrup By, Ikast
Matrikel: 1ao - Ilskov By, Ilskov
Matrikel: 1aq - Munklinde, Ilskov

Konsulent

Konsulent Cvr	
Konsulent virksomhedsnavn	SAGRO
Konsulentnavn	Nina Laudal Jensen
Konsulentadresse	Birk Centerpark 24
Konsulentpostnummer	7400
Konsulentby	Herning
Konsulenttelefon	96296637
Konsulent-email	nlj@sagro.dk

Ejendom

Ejendomsnavn	
Ejendomsnummer	7560009926
CHR numre	

Ansøgningen

Ikast-Brande Kommune har den 27. februar 2018 modtaget en ansøgning om en § 16 a-miljøgodkendelse jævnfør *Husdyrbrugloven*ⁱ, af husdyrbruget, Ilskovvej 31, 7430 Ikast.

Der er søgt om en udvidelse af produktionsarealet¹ til 8.555 m². Det er en udvidelse på 1.044 m² i forhold til det nuværende produktionsareal på 7.511 m². Der er mælkeproduktion på ejendommen.

Der er søgt om en miljøgodkendelse efter "flexmodellen", for at opnå en mere fleksibel produktion af husdyrbruget, så antallet og sammensætningen af kvæg frit kan ændres inden for rammerne af dyrevelfærdsreglerne. En sådan fleksibilitet er ikke mulig i forhold til husdyrbrugets nuværende miljøgodkendelse.

Husdyrbruget har i nudriften et samlet produktionsareal på 7.511 m², hvorpå der er kvæg. Udvidelsen af produktionsarealet vil ske i eksisterende bygninger (tidligere malkestald og maskinhus), samt ved inddragelse af befæstede arealer til opsætning af kalvehytter.

Afgørelse om miljøgodkendelse

Ikast-Brande Kommune meddeler hermed miljøgodkendelse til ejendommen beliggende på Ilskovvej 31, 7430 Ikast, med de stillede vilkår. Det er Ikast-Brande Kommunes vurdering, at miljøgodkendelsen, med de stillede vilkår for lokalisering, indretning og drift af husdyrbruget, ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af miljøet.

Miljøgodkendelsen gælder kun for det ansøgte. Der må ikke etableres, udvides eller ændres på husdyranlæg og gødnings- og ensilageopbevaringsanlæg før det er anmeldt og godkendt af Ikast-Brande Kommune. Således må husdyrbruget ikke uden kommunens forudgående godkendelse eller tilladelse udvide eller ændres på en måde, som kan indebære forøget forurening eller andre virkninger på miljøet. Husdyrbruget skal til enhver tid leve op til gældende regler i love og bekendtgørelser – også selvom disse regler eventuelt måtte være skærpede i forhold til denne miljøgodkendelse

Miljøgodkendelsen, med de tilknyttede vilkår og forudsætninger, erstatter vilkår og forudsætninger for ejendommens drift, som har været stillet og forudsat i forbindelse med tidligere vurderinger af husdyrbruges virkninger på miljøet.

Miljøgodkendelsen meddeles i henhold til § 16 a, stk. 1, i *Husdyrbrugloven*, samt reglerne i *Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen*ⁱⁱ. Begrundelsen for afgørelsen fremgår i det efterfølgende.

Vilkår

Der er stillet følgende vilkår for udnyttelsen af miljøgodkendelsen:

1. Husdyrbruget skal drives i overensstemmelse med det, der er beskrevet i ansøgningen og i miljøgodkendelsen med tilhørende bilag.
2. Produktionsareal, dyretyper og staldindretning m.v. skal være i overensstemmelse med oversigten og kortet nedenfor:

¹ Produktionsareal: Det areal i fast placerede husdyranlæg, hvorpå dyrene kan opholde sig og har mulighed for at afsætte gødning og som dyrene ikke kun har kortvarig adgang til.

Stalde og produktioner						
Staldnavn	Staldstørrelse (m ²)	Ventilation	Kildehøjde	Produktion	Antal måneder udegående	Produktionsareal (m ²)
Ansøgt drift						
Ny kostald (8)	3672	Naturlig ventilation	3 m	(#33850) Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med fast gulv	0	3168
Goldkostald (7)	643	Naturlig ventilation	3 m	(#37204) Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	0	470
Goldstald (4)	288	Naturlig ventilation	3 m	(#33854) Flexgruppe: Alle dyr; Dybstrøelse (#41807) Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	6 0	20 80
Ungdyrstald (11)	2603	Naturlig ventilation	3 m	(#33866) Malkekøer, kvier og stude. Fast drænet gulv med skraber og ajleafløb	0	2090
Kalvestald (5)	531	Naturlig ventilation	3 m	(#33870) Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	0	358
Kostald (1)	1915	Naturlig ventilation	3 m	(#33874) Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter (kanal, linespil)	0	1700
Malkestald (9)	96	Naturlig ventilation	3 m	(#37171) Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	0	95
Gl. malkestald (3)	347	Naturlig ventilation	3 m	(#37169) Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	0	274
Kalveplads 1	187	Naturlig ventilation	3 m	(#37759) Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	0	150
Kalveplads 2	175	Naturlig ventilation	3 m	(#37760) Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	0	150
Sum						8555

3. Eventuelle ændringer i ejerforhold eller i hvem der er ansvarlig for husdyrbrugets drift skal meddeles til Ikast-Brande Kommune.

4. Der skal til enhver tid være et eksemplar af miljøgodkendelsen på husdyrbruget. Den ansvarlige for driften og eventuelle ansatte på husdyrbruget skal være bekendt med de stillede vilkår.

5. Der skal forefindes en til enhver tid opdateret – og dateret - beredskabsplan på husdyrbruget, som fortæller, hvornår og hvordan der skal reageres ved uheld, der kan medføre konsekvenser for det omgivende miljø. Planen skal være tilgængelig og synlig for ejendommens ansatte og andre, der arbejder på bedriften. Beredskabsplanen skal være udarbejdet senest 3 mdr. efter godkendelsen er givet og indeholde en målfast afløbsplan.

6. Såfremt der efter Ikast-Brande Kommunes vurdering opstår væsentlige lugtgener, som vurderes at være væsentligt større end det, der kan forventes ifølge grundlaget for miljøvurderingen, kan Ikast-Brande Kommune meddele påbud om, at der skal udarbejdes og gennemføres et projekt med foranstaltninger, som minimerer generne.

7. Der skal på ejendommen foretages en effektiv flue- og skadedyrsbekæmpelse. Såfremt der efter Ikast-Brande Kommunes vurdering opstår væsentlige gener for omgivelserne fra opformering af fluer eller skadedyr på husdyrbruget, kan Ikast-Brande Kommune meddele påbud om, at der skal udarbejdes og gennemføres et projekt med foranstaltninger svarende til de til enhver tid gældende retningslinjer fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi (www.dpil.dk/).

8. Såfremt Ikast-Brande Kommune modtager klager over støj fra husdyrbruget med tilknyttede aktiviteter, og kommunen vurderer, at der er tale om væsentlige støjgener, skal der indsendes dokumentation for overholdelse af nedenstående støjkrav. Husdyrbrugets bidrag til det ækvivalente, korrigerede støjniveau må ikke overstige følgende værdier ved nabobeboelser:

Dag	Tidspunkt	Støjniveau
Mandag - fredag	kl. 7 - 18	55 dB(A) ²
Lørdag	kl. 7 - 14	
Mandag - fredag	kl. 18 - 22	45 dB(A)
Lørdag	kl. 14 - 22	
Søndag	kl. 7 - 22	40 dB(A)
Alle dage	kl. 22 - 7	

De anførte grænseværdier for støjbidraget regnes for overholdt, hvis de ikke overskrides af en måling eller beregning, der er midlet over en periode, som afhænger af tidspunktet på døgnet således:

For dagperioden, kl. 7.00 – 18.00 alle dage, er måleperioden det mest støjbelastede tidsrum på 8 timer,

for aftenperioden, kl. 18.00 – 22.00 alle dage, er måleperioden den mest støjbelastede time, og

for natperioden, kl. 22.00 – 7.00 alle dage, er måleperioden den mest støjbelastede halve time.

9. Alle dyrene der er i Goldstald (4) afsnit (33854) skal være udegående 6 måneder pr. år.

² dB(A) = Decibel(A)-skalaen som internationalt bruges i forbindelse med måling af svag lyd.

Lovgrundlag

Ansøgningen er behandlet på grundlag af de oplysninger, der er i ansøgningskema nr. 202544, version 2, som beregnet via www.husdyrgodkendelse.dk den 8. maj 2018.

Husdyrbruget er omfattet af § 16 a, stk. 1 i *Husdyrbrugloven*, da der er en ammoniakemission på mere end 3.500 kg NH₃-N pr. år.

Miljøgodkendelsen er udarbejdet efter *Husdyrbrugloven*, hvor EU's VVM-direktivⁱⁱⁱ og IE-direktiv^{iv} er indarbejdet.

Biaktiviteter

Efter det oplyste er der ikke eksisterende biaktiviteter på husdyrbruget, som er omfattet af krav om godkendelse, tilladelse m.v. efter *Miljøbeskyttelsesloven*^v eller regler udstedt i medfør af loven. Der er endvidere ikke i forbindelse med den aktuelle ansøgning om miljøgodkendelse søgt om sådanne biaktiviteter, der forudsætter godkendelse, tilladelse m.v. efter anden lovgivning.

Offentliggørelse og orientering af naboer

Ansøgningen blev for-annonceret i 14 dage fra den 12. april 2018 på Ikast-Brande Kommunes hjemmeside, www.ikast-brande.dk. Offentligheden har dermed haft mulighed for at se ansøgningen og anmode om at få tilsendt et udkast til afgørelse, jævnfør § 55 i *Husdyrbrugloven*.

For-annonceringen gav ikke anledning til anmodninger om at se udkastet eller bemærkninger til det ansøgte.

Ansøger og ansøgers konsulent har haft et udkast til afgørelsen til gennemsyn i høring fra den 25. juni 2018 med 30 dages frist for kommentarer. Naboer og andre berørte blev den 26. juni 2018 orienteret om udkastet og om hvordan de kunne rekvirere udkastet til afgørelse. De fik også en frist på 30 dage til at kommentere udkastet.

Afgørelsen om miljøgodkendelse er truffet den 7. august 2018, og offentliggøres på Ikast-Brande Kommunes hjemmeside www.ikast-brande.dk/politik/hoeringer den 7. august 2018.

Gyldighed

Miljøgodkendelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 6 år fra denne afgørelse er meddelt. Hvis en del af godkendelsen ikke er udnyttet, bortfalder godkendelsen for denne del.

Helt eller delvist bortfald af afgørelsen

Hvis miljøgodkendelsen efterfølgende ikke har været helt eller delvis udnyttet i 3 på hinanden følgende år, så bortfalder den del af miljøgodkendelsen, der ikke har været udnyttet i de seneste 3 år. Godkendelsen er udnyttet, når mindst 25 procent af det tilladte produktionsareal udnyttes driftsmæssigt. Driftsmæssig udnyttelse er opnået, når der på det pågældende produktionsareal produceres mindst 50 procent af det mulige inden for rammerne af dyrevelfærdskrav eller andre relevante krav.

Andre godkendelser, tilladelser og dispensationer

Ikast-Brande Kommune gør opmærksom på, at en miljøgodkendelse efter reglerne i *Husdyrbrugloven* ikke fritager fra krav om tilladelse, godkendelse, dispensation m.v. efter anden lovgivning. Der skal derfor eksempelvis – i det omfang, at det er relevant i det konkrete tilfælde – søges om en separat

byggetilladelse, ændring af bygningsanvendelse, nedrivningstilladelse, afledning af tagvand eller lignende hos Ikast-Brande Kommune.

Beliggenhed og planlægningsmæssige forhold

Placering af anlægget

Krav til placering af anlæg m.v.

Etablering af husdyranlæg og gødnings- og ensilageopbevaringsanlæg på husdyrbrug samt udvidelse og ændring heraf, der medfører forøget forurening, er ikke tilladt:

- i et eksisterende eller ifølge kommuneplanens rammedel fremtidigt byzone- eller sommerhusområde
- i et område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhverv eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lignende
- i en afstand mindre end 50 meter fra de to ovennævnte områder
- i en afstand mindre end 50 meter fra en nabobeboelse.

Derudover er der følgende afstandskrav:

- 25 meter til vandforsyningsanlæg, der ikke er til almen vandforsyning
- 50 meter til vandforsyningsanlæg til almen vandforsyning
- 15 meter til vandløb (herunder dræn) og søer større end 100 m² – ved etablering af gødningsopbevaringsanlæg til flydende husdyrgødning skal der desuden være mindst 100 meter til åbne vandløb og til søer større end 100 m²
- 15 meter til offentlig vej og privat fællesvej
- 25 meter til levnedsmiddelvirksomhed
- 15 meter til beboelse på samme ejendom
- 30 meter til naboskel.

Endelig skal ny bebyggelse som udgangspunkt placeres i tilknytning til ejendommens hidtidige bebyggelsesarealer, lige som byggeriet skal være erhvervsmæssigt nødvendigt for ejendommens drift som landbrugsejendom.

Ejendommens eksisterende og planlagte produktionsanlæg ligger samlet på adressen Ilskovvej 31, 7430 Ikast.

Produktionsanlægget ligger cirka 3,2 km nord for Tulstrup by, der er nærmeste byzone, og ca. 6 km sydøst for nærmeste sommerhusområde ved Sunds sø. Nærmeste landsby er Faurholt, der ligger cirka 470 meter syd for produktionsanlægget. Nærmeste nabobeboelse med landbrugspligt ligger ca. 480 meter øst for det nærmeste staldhjørne, mens nærmeste nabobeboelse uden landbrugspligt (Faurholtvej 22, 7430 Ikast) ligger ca. 475 meter i sydlig retning.

Udvidelsen af produktionsarealet finder sted i eksisterende bygninger (gammel malkestald og maskinhus) og ved inddragelse af befæstede arealer til opstilling af kalvehytter.

Situationsplan for ejendommen fremgår af kortbilag 1.

Tabel 1, Afstandskrav i forhold til bygninger / befæstede arealer der inddrages som produktionsareal

Anlægstype	Afstandskrav	Målt afstand fra nybyggeri
1) Enkelt vandindvindingsanlæg	25 meter	>25 meter
2) Fælles vandindvindingsanlæg	50 meter	> 50 meter
3) Vandløb (herunder dræn) og søer	15 meter	> 15 meter
4) Offentlig vej, privat fællesvej	15 meter	> 15 meter
5) Levnedsmiddelvirksomhed	25 meter	> 25 meter
6) Beboelse på samme ejendom	15 meter	> 15 meter
7) Naboskel	30 meter	> 30 meter
8) Nærmeste nabo	50 meter	> 50 meter

Kommunen vurderer

Ikast-Brande Kommune vurderer, at det samlede anlæg - efter udvidelsen - vil fremstå som en driftsmæssig enhed. Ikast-Brande Kommune vurderer endvidere, at udvidelsen er erhvervsmæssig nødvendig. Ikast-Brande Kommune vurderer, at afstandskrav jævnfør *Husdyrbruglovens* § 6 og § 8 er overholdt.

Landskabelige og geologiske værdier

Landskabelige bevaringsværdier

Landskaberne i Ikast-Brande Kommune er meget varierede med forskellige landskabelige værdier. Fra det kuperede og varierede dallandskab (Søhøjlandet) øst for den jyske højderyg til det flade slettelandskab med heder og plantager vest for højderyggen. Vi ønsker at bevare og beskytte de vigtigste landskabelige bevaringsværdier i Ikast-Brande Kommune. Det vil sige de landskaber, der i kraft af dramatik, mangfoldighed eller monoton besidder en særlig fortællerværdi, æstetisk værdi eller rekreativ værdi.

I Kommuneplan 2017-2029 for Ikast-Brande Kommune er de landskabelige bevaringsværdier delt op i to kategorier: værdifulde landskaber (bevaringsværdige landskaber) og uforstyrrede landskaber (og større sammenhængende landskaber).

De værdifulde landskaber (bevaringsværdige landskaber) rummer en stor fortællerværdi for eksempel ådalene i de store åsystemer med deres søer og dalstrøg, bakkeøerne på smeltevandssletterne samt hederne og plantagerne. Ofte kan man aflæse, hvordan landskabet er skabt. For eksempel er Søhøjlandet mod øst stærkt præget af den sidste istid, isens bevægelser og isens afsmeltning.

De uforstyrrede landskaber (større sammenhængende landskaber) er generelt almindelige, sammenhængende landskabsområder i det åbne land. De er præget af landbrug og skovbrug, mindre landsbyer, bebyggelser og småveje m.m. spredt i landskabet. At landskabet er uforstyrret betyder, at landskabet som udgangspunkt ikke er visuelt og støjmessigt påvirket af større tekniske anlæg som for eksempel større el-ledningsnet, veje, store produktionsanlæg, vindmøller, master, større virksomheder og større by- og sommerhusområder m.m.

Geologiske bevaringsværdier

De geologiske værdier omfatter lag i jorden (jordprofiler) eller sammenhængende landskabsformer. De har betydning for forskning, undervisning og fortællingen om landskabets tilblivelse. Det er derfor vigtigt, at der er adgang til de geologiske værdier, og at de ikke bliver sløret af beplantning, byggeri og andre former for anlæg.

De fleste geologiske værdier indeholder betydelige fortællinger om en egn natur og kultur. Ikast-Brande Kommune rummer fortællingen om, hvordan isen formede det jyske landskab. Fra det kuperede morænelandskab i øst omkring Nørre Snede til den flade og let skrånende smeltevandslette med spredte bakkeøer og brede ådale, der strækker sig mod nord og vest.

Udpegningerne i Kommuneplan 2017–2029 for Ikast-Brande Kommune er primært nationalt udpegede geologiske værdier:

- Søjlandet
- Isenbjerg
- Bølling Sø
- Kulsø-Rørbæk Sø
- Sepstrup-Vrads Sande.

Dog er der også en enkelt lokal udpegning – Linnebjerg – som er en bakkeø nordvest for Faurholt.

Områder af geologisk interesse er især sårbare over for, at man graver materialer og opfyldning bort. Det kan få den konsekvens, at man kommer til helt at udslette geologiske informationer.

Kommunen vurderer

Ikast-Brande kommune vurderer på baggrund af det oplyste:

At staldanlæggene ikke er beliggende indenfor eller i nærheden af:

- bevaringsværdige landskaber
- større sammenhængende landskab
- geologisk bevaringsværdi
- Sø og å-beskyttelseslinjer
- Skovbyggelinjer (300 meter)
- Kirkebyggelinjer / kirkezoner indenfor 300 meter fra anlægsdelen

Med baggrund i, at der ikke bygges nye staldanlæg i forbindelse med denne miljøgodkendelse, og at den eneste synlige ændring således vil være opsætningen af kalvehytter på eksisterende befæstede arealer, vurderer Ikast-Brande Kommune, at det ikke er relevant at foretage en nærmere vurdering i forhold til de landskabelige og geologiske værdier.

Kulturhistoriske værdier

Kulturhistoriske værdier

Landskabet i Ikast-Brande Kommune er præget af menneskets virke igennem årtusinder. Samfundsudviklingen føjer hele tiden nye lag til kulturhistorien i landskabet. Overalt finder vi historiske spor, der fortæller om samfundsudviklingen og om, hvordan mennesket har påvirket omgivelserne. De kulturhistoriske værdier knytter sig til historien om, hvordan mennesket opdyrkede heden og udnyttede jordens ressourcer til overlevelse. Værdierne knytter sig også til historien om, hvordan

jernbanen og Hærvejen har skåret sig gennem landskabet og dannet grundlaget for byerne.

Mange af de historiske spor er kulturhistoriske værdier, der har så stor betydning for vores kulturforståelse, at de er værd at bevare og derfor fortjener de en særlig beskyttelse.

I Kommuneplan 2017-2029 for Ikast-Brande Kommune er de vigtigste kulturhistoriske værdier i kommunen udpeget. De kulturhistoriske værdier er delt op i to kategorier: Værdifulde kulturmiljøer og kulturhistoriske bevaringsværdier.

De værdifulde kulturmiljøer kan for eksempel være kulturmiljøer, der afspejler en bestemt tidsepoke eller en landsbytype, et område med en koncentration af fortidsminder som gravhøje og arkæologiske fund eller kirker med kirkegårde og deres omgivelser.

De kulturhistoriske bevaringsværdier kan for eksempel være mindesten og monumenter, enkeltgravhøje, fredede og bevaringsværdige bygninger og anlæg eller sten- og jorddiger, alléer og levende hegn.

Udpegningen af kulturhistoriske værdier betyder, at når der udvikles inden for eller umiddelbart uden for de udpegede områder, så skal det ske med viden om og under hensyntagen til de kulturhistoriske værdier. På den måde kan det undgås, at de kulturhistoriske elementer og spor går tabt eller bliver forringet.

Jævnfør Kommuneplan 2017–2029 for Ikast-Brande Kommune, skal det undgås, at nyt byggeri, anlæg eller ændringer i landskabet udformes eller placeres på en måde, der forringer oplevelsen eller kvaliteten af de udpegede kulturhistoriske værdier.

Kommunen vurderer

Ikast-Brande kommune vurderer på baggrund af det oplyste:

- At staldanlæggene ikke er beliggende indenfor eller i nærheden af:
 - Fredede fortidsminder
 - Fredede områder
 - Beskyttede sten- og jorddiger
 - Kulturhistoriske bevaringsværdier

- At staldanlæggene ligger indenfor et område, som er udpeget som værdifuld kulturmiljø.

For situationsplan se kortbilag 1.

Kommunen vurderer

Ikast-Brande Kommune vurderer, at udvidelsen af husdyrbrugets produktionsareal ikke vil være i strid med hensynet til de kulturhistoriske interesser i området. Opsætningen af kalvehytter, vil indgå som en naturlig helhed med resten af ejendommens bygninger. Den ansøgte ændring kan derfor tillades i forhold til de gældende retningslinjer beskrevet for de kulturhistoriske værdier i Kommuneplan 2017 – 2029 for Ikast-Brande Kommune.

Natur

Påvirkning af natur

Den samlede ammoniakemission i ansøgt drift, nudrift og i 8-års drift³ fra husdyrbruget er vist i nedenstående tabel:

Samlet ammoniakemission fra husdyrbruget (stald og lager)

Driftstype:	Ammoniakemission fra staldafsnit (kg NH ₃ -N/år)	Ammoniakemission fra lagre (kg NH ₃ -N/år)	Ammoniakemission fra husdyrbruget (kg NH ₃ -N/år)
Ansøgt drift	9.833,3	976,3	10.809,6
Nudrift	9.028,2	922,3	9.950,4
8 års-drift	3.508,7	455,0	3.963,8

Der er således en meremission på 6845.8 kg N pr. år fra husdyrbruget i ansøgt drift sammenlignet med driften for 8 år siden.

Ammoniak og natur

Hovedparten af ammoniakdepositionen (kvælstofnedfaldet) fra et husdyrbrug vil – afhængigt af flere forhold – på et tidspunkt blive afsat i landskabet i større eller mindre afstand fra kilden. Størstedelen af den ammoniakdeposition, som direkte kan henføres til et husdyrbrug, vil formentlig ske i terrænet inden for ca. 1 kilometers afstand fra produktionsanlægget. Ammoniakdeposition er som regel til ugunst for opretholdelse af de naturtyper, der kun har brug for en begrænset næringsstofmængde for at kunne trives. Kommunen er forpligtiget til, at vurdere om en udvidelse/ændring af et husdyrbrug kan føre til tilstandsændringer i nærliggende naturområder.

I henhold til *Husdyrbrugloven* er etablering, udvidelse og ændring af husdyranlæg eller gødningsoptøningsanlæg på husdyrbrug, ikke tilladt, hvis anlægget ligger i en afstand på mindre end ti meter til, eller helt eller delvis inden for, nærmere bestemte ammoniakfølsomme naturtyper beliggende **inden for** internationale naturbeskyttelsesområder (Natura 2000-områder) eller nærmere bestemte ammoniakfølsomme naturtyper beliggende **uden for** internationale beskyttelsesområder. Der er tale om en forbudszone.

Natura 2000-områder er naturområder som, set i et europæisk perspektiv, er særligt værdifulde. Der er tale om en fælles betegnelse for Habitat-, Ramsar⁴- og Fuglebeskyttelsesområderne. Natura 2000-områderne er udpeget for at beskytte levesteder og rasteområder for fugle og for at beskytte naturtyper og plante- og dyrearter, der er truede, sårbare eller sjældne i EU.

Jævnfør *Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen*, defineres naturtyperne, omfattet af *Husdyrbrugloven*, i tre kategorier:

Kategori 1-natur: Nærmere bestemte naturtyper beliggende **inden for** internationale naturbeskyttelsesområder.

³ 8 års-drift: Den drift som var tilladt 8 år før ansøgningstidspunktet.

⁴ Ramsarområder ligger alle inden for de udpegede fuglebeskyttelsesområder. Ramsarområder er beskyttede vandområder med særlig betydning for fugle.

Kategori 2-natur: Visse naturtyper beliggende **uden for** internationale naturbeskyttelsesområder. Det drejer sig om naturtyperne: Højmoser, lobeliesøer samt heder større end ti ha, som er omfattet af *Naturbeskyttelseslovens*^{vi} § 3, og overdrev større end 2,5 ha, som er omfattet af *Naturbeskyttelseslovens* § 3.

Kategori 3-natur: Naturtyper, som ikke er omfattet af kategori 1- og 2-natur: Heder, moser og overdrev, som er beskyttet efter *Naturbeskyttelseslovens* § 3, og nærmere definerede ammoniakfølsomme skove, der er beliggende **uden for** de internationale naturbeskyttelsesområder.

Der er fastsat forskellige beskyttelseskrav i forhold til de forskellige naturkategorier. Den tilladte maksimale **totaldeposition** fra et husdyrbrug til kategori 1-natur er afhængig af antallet af andre husdyrbrug i nærheden (Antallet af andre husdyrbrug i området er defineret efter nærmere regler om vurdering af kumulation – se nedenfor). Hvis der ikke er andre husdyrbrug, må der fra husdyrbruget, som den aktuelle ansøgning drejer sig om, som hovedregel højst være en **totaldeposition** på 0,7 kg N pr. ha pr. år. Er der ét husdyrbrug udover husdyrbruget, der søger, falder den højst tilladelige **totaldeposition** til 0,4 kg N pr. ha pr. år, og endelig, hvis der er mere end ét husdyrbrug udover husdyrbruget, der søger, må totaldepositionen fra husdyrbruget, der søger, maksimalt være 0,2 kg N pr. ha pr. år.

Antallet af husdyrbrug i nærheden opgøres som en summering af:

- Antallet af husdyrbrug med en emission på mere end 150 kg NH₃-N (ammoniakkvælstof) pr. år inden for 200 meter
- Antallet af husdyrbrug med en emission på mere end 450 kg NH₃-N pr. år inden for 200-300 meter
- Antallet af husdyrbrug med en emission på mere end 750 kg NH₃-N pr. år inden for 300-500 meter
- Antallet af husdyrbrug med en emission på mere end 1.500 kg NH₃-N pr. år inden for 500-1.000 meter
- Antallet af husdyrbrug med en emission på mere end 5.000 kg NH₃-N pr. år inden for 1.000-2.500 meter.

(Afstandene måles mellem det mest kritiske naturpunkt og et nærmere defineret centrum for det eller de pågældende husdyr).

Den maksimale tilladte **totaldeposition** til kategori 2-natur er 1,0 kg N pr. ha pr. år, mens kommunen i forhold til kategori 3-natur efter nærmere kriterier skal foretage en konkret vurdering af, om der er tale om en væsentlig miljøpåvirkning af særlige regionale eller lokale beskyttelsesinteresser og af, om der skal stilles krav til den maksimale **merdeposition**. Kravet må dog ikke være under en maksimal merdeposition på 1,0 kg N pr. ha pr. år.

Kommunen skal vurdere om udvidelsen af et husdyrbrug kan føre til tilstandsændringer i nærliggende naturområder. Vurderingen tager udgangspunkt i, om det ansøgte vil medføre en totaldeposition eller en merdeposition, som vil resultere i en tilstandsændring af den pågældende naturtype.

I IT-ansøgningen er der lavet beregninger af total- og merdeposition fra husdyrbruget til den omkringliggende natur. Beregningerne sandsynliggør, at der ikke vil være en væsentlig påvirkning med kvælstof til omkringliggende kategori 1-3-natur.

Kategori 1-natur

Nærmeste kategori 1-natur er en hede, som ligger i Habitatområde nr. 249 - Ovstrup Hede med Røjen Bæk, som ligger ca. 11 km nordvest for husdyrbruget. Den beregnede ammoniakdeposition til nærmeste kategori 1-natur viser, at totaldepositionen efter ændringen af husdyrbruget vil være 0,0 kg N pr. ha pr. år (se kortbilag 3).

Da beregningen viser, at området modtaget en totaldeposition på under 0,2 kg N pr. ha pr. år betyder det desuden, at beskyttelseskriteriet er overholdt, uanset hvor mange husdyrbrug der i øvrigt måtte være i nærheden.

Kategori 2-natur

Nærmeste kategori 2-natur er også en hede, som ligger ca. 1,2 km nordøst for husdyrbruget. Beregningen til nærmeste kategori 2-natur viser, at totaldepositionen efter ændringen af husdyrbruget, vil være 0,5 kg N pr. ha pr. år. Den maksimale tilladte totaldeposition til kategori 2-natur er 1,0 kg N pr. ha pr. år, hvorfor beskyttelsesniveauet er overholdt. (se kortbilag 3).

Kategori 3-natur

Nærmeste kategori 3-natur er et overdrev, der er beliggende ca. 350 meter sydvest for nærmeste staldbygning. Området er endnu ikke registret som overdrev, men udpegningen som overdrev er sket ved en besigtigelse i forsommeren 2018 ((se kortbilag 5). Beregninger viser, at merdepositionen efter ændringen af husdyrbruget, i forhold til 8 årsdriften vil være 0,4 kg N pr. ha pr. år. Den maksimale tilladte merdeposition til kategori 3-natur er 1,0 kg N pr. ha pr. år, hvorfor beskyttelsesniveauet er overholdt.

Der ligger ikke potentielt ammoniakfølsom skov nærmere end 1.000 meter fra husdyrbruget. (se kortbilag 3).

Kommunen vurderer

Ikast-Brande Kommune vurderer, at kravene om maksimalt tilladt totaldeposition på kategori 1- og 2-natur er overholdt. Samtidig er kravet til merdeposition til kategori 3-natur overholdt. Ikast-Brande Kommune vurderer derfor, at udvidelsen ikke vil medføre en forøgelse af ammoniakdepositionen i de øvrige omkringliggende naturområder, der ligger ud over det, som naturområderne kan tåle. Der er derfor ikke grundlag for at stille yderligere vilkår for at beskytte de pågældende naturområder, idet der ikke vurderes at være tale om særlige tilfælde, hvor dette er påkrævet.

Arealer beskyttet efter Naturbeskyttelseslovens § 3

Nærmeste § 3 areal er en eng som ligger ca. 280 meter sydvest for husdyrbruget. Beregninger viser, at merdepositionen efter ændringen af husdyrbruget er 0,2 kg N pr. ha pr. år. (se kortbilag 4).

Kommunen vurderer

Ikast-Brande Kommune vurderer, at udvidelsen ikke vil medføre en forøgelse af ammoniakdepositionen i de øvrige omkringliggende naturområder, der ligger ud over det, som naturområderne kan tåle. Der er derfor ikke grundlag for at stille yderligere vilkår for at beskytte de pågældende naturområder, idet der ikke vurderes at være tale om særlige tilfælde, hvor dette er påkrævet.

Påvirkning af bilag IV-arter

Ammoniakbelastning af yngle- eller rasteområder for bilag IV-dyrearter og bilag IV-planterarter

Af EF-habitatdirektivets^{vii} bilag IV fremgår en række dyre- og planterarter, som er strengt beskyttede, uanset om de forekommer inden eller udenfor et af de udpegede Natura 2000-områder. På den baggrund må der eksempelvis ikke gives tilladelse til aktiviteter, der kan beskadige eller ødelægge de pågældende dyrearters yngle- og rasteområder. For planterarterne er der blandt andet forbud i mod forsætlig plukning, indsamling, afskæring, oprivning med rod eller ødelæggelse af disse vildtvoksende planter i naturen.

Kun en del af de arter, der er anført i bilag IV, findes i regionen, men sydflagermus, odder, markfirben, spidssnudet frø og ulv findes i området. Husdyrbrugets ammoniakemission vil - som beskrevet i ovenstående afsnit - ikke medføre en forringelse af de nærliggende naturområder.

Kommunen vurderer

Ikast-Brande Kommune vurderer på baggrund af det oplyste:

- at de arealer, der inddrages til produktionsareal i forbindelse med projektets gennemførelse, allerede i dag består af enten bygningerne eller befæstet areal og at inddragelsen derfor ikke vil påvirke bilag IV-arterne væsentligt
- at der i forbindelse med projektets gennemførelse ikke vil ske ændringer i arealanvendelsen, som vil være væsentlige for bilag IV-arters trivsel
- at driften af husdyrbruget samlet set ikke vil medføre beskadigelse eller ødelæggelse af yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er optaget i EF-habitatdirektivets bilag IV, litra a), samt ikke vil medføre ødelæggelse af livsstadier af de planterarter, som er optaget i ER-habitatdirektivets bilag IV, litra b).

Jord, grundvand og overfladevand

Miljøpåvirkningen fra kvælstof, fosfor, ammoniak og zink i forhold til jord, grundvand og overfladevand begrænses via generelle miljøregler. Der er gennem lovgivningen fastsat regler om anvendelse af gødning i jordbruget med henblik på at beskytte jord, grundvand, vandløb, søer, havområder, herunder kystvande mod forurening samt med henblik på at beskytte naturen med dens bestande af vilde dyr og planter. Der er i den forbindelse fastsat lofter for den højst tilladelige mængde udbragt kvælstof og fosfor pr. ha fra gødning, og der er bestemmelser om anvendelse af efterafgrøder for at mindske kvælstofudvaskningen. Ligeledes er der fastsat regler om anvendelse af bestemte udbringningsteknikker - eksempelvis langs visse naturtyper.

Ikast-Brande Kommune vurderer, at det ansøgte ikke indebærer nogen væsentlig virkning på jord, grundvand og overfladevand - herunder Natura 2000-vandområder⁵ - når de til enhver tid gældende generelle miljøregler over holdes.

⁵ Natura 2000-områder er et netværk af beskyttede naturområder i EU.

Forurening og gener

Lugt

Lugtgener fra anlæg

Lugten fra husdyrbrug kommer fra stalde, gødningsopbevaring og i forbindelse med håndtering og udbringning af husdyrgødning. Den lugt, der udledes fra stalde og lignende husdyranlæg angives som "lugtemissionen". Størrelsen på emissionen fra et husdyranlæg afhænger af, hvilke dyretyper der er på stald, hvilken staldtype der er tale om, og hvor stor en overflade, der afsættes husdyrgødning på.

Landzone betragtes normalt som landbrugets arbejdsområde, hvilket betyder, at beboere i landzone skal tåle en del lugtgener.

Der er dog i *Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen* fastsat en række lugtgenekriterier og tålegrænser for lugt i forhold til tre område- og beboelsestyper: Byzone, visse områder i landzone⁶ og enkeltbolig (uden landbrugspligt og som ikke ejes af den ansvarlige for husdyrbrugets drift) i landzone, på henholdsvis 5, 7 og 15 OUE⁷ pr. m³ luft efter Miljøstyrelsens lugtmodel og 1, 3 og 10 LE⁸ pr. m³ luft efter den såkaldte FMK-model⁹. Tålegrænserne er et udtryk for den maksimale, miljømæssigt acceptable lugtgenebelastning fra en given kilde ved den pågældende område- eller beboelsestype.

Ved lugtgeneafstand forstås den beregnede mindste afstand fra staldanlægget til det pågældende område- eller beboelsestype, hvor de fastsatte tålegrænser netop er opfyldt. Lugtgenekriterierne er overholdt, hvis de fastsatte tålegrænser ikke overskrides i mere end 1 procent af tiden – svarende til ca. 7 timer i alt om måneden.

Gyllebeholdere er ikke inkluderet i lugtberegningerne, da de er omfattet af generelle afstandsregler.

Lugtgeneafstandene forøges efter nærmere regler, hvis der inden for 300 meter af byzone eller visse områder i landzone er andre husdyrbrug med en ammoniakemission på mere end 750 kg NH₃-N pr. år. Tilsvarende forøges lugtgeneafstanden, hvis der er andre sådanne husdyrbrug inden for 100 meter fra enkeltbolig i landzone uden landbrugspligt, der ikke ejes af den ansvarlige for driften af det husdyrbrug, som den aktuelle ansøgning drejer sig om. Dette sker for at tage højde for den samlede lugtpåvirkning (den kumulative effekt) af den mulige lugtpåvirkning, som andre husdyrbrug i området måtte give anledning til.

Lugtgeneafstandene formindskes efter nærmere regler, hvis staldanlægget ligger nord for en af de nævnte område- eller beboelsestyper. Dette begrundes med, at den hyppigste vindretning i Danmark er vestlig og sydvestlig, og at nordenvind typisk forekommer i vinterhalvåret, hvor de relativt lave temperaturer, som regel medvirker til at dæmpe lugtafgivelsen.

⁶ "Visse områder i landzone" indbefatter: Områder i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig- og erhvervsformål eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lignende samt beboelsesbygninger på ejendomme uden landbrugspligt, som ikke ejes af den ansvarlige for driften af husdyrbruget, hvor der inden for en afstand af 200 m ligger flere end seks beboelsesbygninger på hver sin ejendom uden landbrugspligt, som ikke ejes af den ansvarlige for driften af husdyrbruget (samlet bebyggelse).

⁷ OUE = Lugt-enheder (Odour Units) bestemt efter den europæiske standard for lugtanalyse, hvor 1 OUE er grænsen for, hvornår den pågældende lugt kan erkendes.

⁸ LE: Lugtenheder

⁹ FMK-modellen er udarbejdet af den tidligere Foreningen af Miljømedarbejdere i Kommunerne (FMK)

Miljøstyrelsens ansøgningssystem www.husdyrgodkendelse.dk har beregnet hvilke afstande, der mindst skal være fra staldanlægget til de forskellige beboelsestyper for at lugtkravene er overholdt.

Da der ikke er andre ejendomme med en ammoniakfordampning over 750 kg NH₃-N pr. år indenfor 100 meter af enkeltbolig uden landbrugspligt eller indenfor 300 meter i forhold til visse områder i landzone og byzone, er der i nærværende sag ikke nogen kumulativ effekt.

Af nedenstående tabel fremgår den aktuelle afstand (ukorrigerede geneafstand) fra ejendommens lugtcentrum til henholdsvis nærmeste nabo uden landbrugspligt, visse områder i landzone og byzone samt geneafstanden til samme områder. Ukorrigeret geneafstand er geneafstanden, hvor alle staldanlæg er medtaget ved beregningerne. Ved korrigeret geneafstand kan staldanlæg være screenet bort som følge af afstand, og der kan være korrigeret for vindretning samt lugtreducerende teknologi. Vægtet gennemsnitsafstand er afstanden fra det beregnede lugtcentrum til de forskellige områdetyper. Det fremgår af tabellens sidste kolonne, at genekriteriet er overholdt i nærværende sag.

Samlet resultat af lugtberegning

Bebyggelse	Kumulation	Model	Ukorrigeret geneafstand	Korrigeret geneafstand	Vægtet gennemsnits - afstand	Bort-screenet	Genekriterie overholdt
Faurholtvej 21 	0	NY	247,1	197,6	657,4	Ja	Ja
Faurholtvej 22 	0	NY	247,1	197,6	617,1	Ja	Ja
Hedegårdsvej 8 	0	NY	247,1	247,1	901,4	Ja	Ja
Linnebjergvej 3 	0	NY	247,1	247,1	1079,7	Ja	Ja
Malmkærvej 2 	0	NY	247,1	247,1	852,9	Ja	Ja
Faurholtvej 22 	0	NY	684,8	616,3	617,1	Nej	Ja
Tulstrup By, Ikast 	0	NY	916,7	870,9	3328,2	Ja	Ja

Konsekvenszonen for lugt er beregnet til 721 meter. Konsekvenszonen er det område, som identificerer hvilke naboer, der vil kunne blive udsat for lugtpåvirkning af en vis styrke. Disse vil være hørings- og klageberettigede.

Kommunen vurderer

Den reelle lugtpåvirkning fra husdyrbrugets staldanlæg vil afhænge af flere forhold. I den forbindelse er det i det konkrete tilfælde væsentligt, at der typisk er vind fra sydøstlig retning på de tider af året, hvor temperaturen er højest, og lugtafgivelsen dermed som regel vil være størst. Lugtpåvirkningen vil dog generelt kunne minimeres ved grundig og hyppig rengøring af de overflader, som husdyrgødning og foderrester afsættes på samt ved minimering af det tidsrum, som gylleomrøring og gylleudbringning foretages i.

Ud over de mulige lugtgener fra staldanlægget kan der forekomme lugtgener i forbindelse med omrøring af gyllebeholdere og øvrig håndtering af husdyrgødning samt fra håndtering af ensilage. Gylleomrøring og øvrig gødningshåndtering sker primært i forbindelse med udbringningen, der hovedsageligt sker om foråret, mens ensilagehåndteringen sker dagligt.

Ikast-Brande Kommune vurderer, at lugt fra staldanlægget ikke vil medføre væsentlige gener for naboerne. Lugtgenerne er beregnet til at ligge under de fastlagte beskyttelsesniveauer for lugt. Det vurderes, at det er sikret, at risikoen for væsentlige lugtgener for boliger i byzone, visse områder i landzone og enkeltboliger uden landbrugspligt er begrænset og ikke ud over, hvad der må forventes af en husdyrproduktion af den i projektet angivne størrelse.

Gyllebeholdere er ikke inkluderet i lugtberegningerne, da de er omfattet af generelle afstandsregler. Det kan dog ikke undgås, at der forekommer lugt fra beholderen. Dette vil være særlig markant i forbindelse med at beholderen fyldes, eller når der omrøres i forbindelse med udbringning.

Ikast-Brande Kommune vurderer samlet set på baggrund af det oplyste at:

- Lugtgenekriterierne er overholdt i forhold til alle tre områdetyper i det konkrete tilfælde
- Projektets gennemførelse ikke vil medføre væsentlige, forøgede lugtgener fra produktionsanlægget
- Husdyrbruget – ved overholdelse af de til enhver tid gældende generelle miljøregler drives ejendommen på en sådan måde, at lugtpåvirkningen på omgivelserne fra staldanlægget minimeres, og så de i lovgivningen fastsatte lugtgenekriterier overholdes, og lugtgenegrænserne dermed ikke overskrides i mere end en procent af tiden.

Støj

Ansøgers oplysninger

Støj kan forekomme fra kørsel med landbrugsmaskiner og ved anden transport til og fra ejendommen. Transporten sker typisk i dagtimerne, men kan dog give mere kørsel i spidsbelastningsperioder. Malkeanlæg og kompressor er i malkestald. Der malkes tre gange dagligt. Korntøringsanlæg anvendes efter behov i forbindelse med høst. Støjkilderne på ejendommen vurderes ikke at være generende for naboer. Desuden er der ingen naboer tæt på. Det vurderes, at støj fra ejendommen ikke er eller forventes, at blive et problem for de omkringboende. Der er ikke aktuelle planer om tiltag mod støj.

Kommunen vurderer

Ikast-Brande Kommune vurderer, at afstanden til nærmeste naboejendom er så stor, at ejendommens faste anlæg m.v. ikke vil give anledning til støjpåvirkning af omgivelserne, som vil medføre væsentlige gener for de omkringboende. Hvis der kommer velbegrundede klager over støj fra produktionsanlægget, og kommunen vurderer, at der er tale om væsentlige støjgener, skal der indsendes dokumentation for, at de specifikke krav, som fremgår af vilkår 8, er overholdt.

Nærmeste fuglebeskyttelsesområde er Skovområde syd for Silkeborg, der ligger cirka 20 km fra staldanlægget. Ikast-Brande Kommune vurderer, at støjen fra husdyrbruget ikke vil påvirke området på grund af afstanden.

Støv

Ansøgers oplysninger

Der kan forekomme støvgener ved bedriften under fodring med halm og kraftfoder. Dette er ofte i en begrænset periode 1-2 gange dagligt. En udvidelse af husdyrholdet vil oftest medføre flere transporter til og fra ejendommen. Det forventes ikke, at transporter til og fra ejendommen vil give væsentlige støvproblemer, da der er asfalteret vej og god afstand til naboer. Støvgener kan forekomme i forbindelse med transport, udlægning af halm, markarbejde m.v., men det vil kun give lokale og kortvarige støvgener, hvorfor det vurderes ikke at påvirke omkringboende væsentligt.

Kommunen vurderer

Ikast-Brande Kommune vurderer, at eventuel støvafgivelse fra produktionsanlægget ikke vil medføre væsentlige gener for omgivelserne, blandt andet i kraft af afstanden samt udkørselsforholdene fra ejendommen.

Fluegener og uhygiejniske forhold

Ansøgers oplysninger

I forbindelse med dyreholdet kan der forekomme skadedyr. Forebyggelse sker blandt andet ved god orden og hygiejne i og omkring staldene. Eventuelle problemer bekæmpes omgående. Der er pt. indgået en sikringsaftale vedrørende rottebekæmpelse med Dansk Skadedyrs Service, som besøger ejendommen 4 gange årligt.

Kommunen vurderer

Ikast-Brande Kommune vurderer, at ejendommens forebyggelse og bekæmpelse af flue- og skadedyr er tilstrækkelig. Ansøger skal kontakte Ikast-Brande Kommune straks, hvis der konstateres rotter på ejendommen. Jævnfør vilkår 7 kan Ikast-Brande meddele påbud om, at der skal udarbejdes og gennemføres et projekt med foranstaltninger svarende til de til enhver tid gældende retningslinjerne fra Aarhus Universitet, om flue- og rottebekæmpelse på ejendomme med husdyr.

Lys

Ansøgers oplysninger

Ansøger vurderer at der ingen fjernpåvirkning er af belysningen fra anlægget og at der er begrænset natbelysning. Der kan dog være behov for arbejdsbelysning om aften/nat. Ansøgers samlede vurdering er, at anvendelsen af lys i forbindelse med husdyrbrugets produktionsanlæg ikke vil være til væsentlig gene for nabobeboelser og omgivelserne i øvrigt.

Kommunen vurderer

Ikast-Brande Kommune vurderer, at belysning ikke vil give anledning til væsentlige problemer eller gener for omkringboende på grund af anlæggets placering og udformning samt driftsform.

Udegående dyr

Ansøgers oplysninger

I det ansøgte er dyrene på et mindre produktionsareal (20 m²) - beregnet til heste - sat til at være udegående 6 måneder om året.

Kommunen vurderer

Ikast-Brande Kommune vurderer, at det ikke vil have væsentlig betydning for omkringboende.

Affald

Ansøgers oplysninger

Erhvervsaffald samles i 800 liters affaldscontainer, som afhentes efter behov. Heri opbevares papir/pap og plast. Jern går til jernhandler.

Dyrlæge sørger for bortskaffelse af medicinrester m.m.

Der opbevares spildolie i maskinhuset, på befæstet areal uden afløb. Spildolie afhentes efter behov af godkendt modtager.

Døde dyr afhentes af DAKA. De døde dyr opbevares indtil afhentning på betonpladsen ved ungdyrstalden. Afhentning af døde dyr sker efter behov.

Kommunen vurderer

Ikast-Brande Kommune vurderer, at bortskaffelse af døde dyr sker på en miljømæssig forsvarlig måde, når de til enhver tid gældende generelle regler overholdes, og at bortskaffelse af øvrigt affald sker miljømæssigt forsvarligt, når *Ikast-Brande Kommunes Regulativ*^{viii} for erhvervsaffald efterleves.

Olie- og kemikalieopbevaring

Ansøgers oplysninger

På ejendommen er der 3 dieselolietanke alle placeret i værksted. Tankene står på fast gulv uden afløb.

Kemikalier til sprøjtning opbevares i aflåst container placeret op ad mur ved lille gyllebeholder. Tomme dunke afleveres til genbrugsplads, og pesticidrester forefindes sjældent, da dunkene bruges op. Rengøringsmidler opbevares i servicorum ved malkestald.

Kommunen vurderer

Ikast-Brande Kommune gør opmærksom på, at *Olietanksbekendtgørelsen*^{ix} skal overholdes. Især gøres der opmærksom på kapitel otte om egenkontrol.

Ikast-Brande Kommune vurderer, at ansøger tager de nødvendige forholdsregler til opbevaring af olie og kemikalier for at sikre mod forurening. Endvidere vurderes det, at placeringen af olietankene ikke udgør nogen risiko for forurening af jord, overflade- og/eller grundvand.

Transport

Ansøgers oplysninger

Transporter forekommer i forbindelse med levering af foder, gødning, brændstof og andre forbrugsstoffer. Der sker desuden transport i forbindelse med afhentning af levende og døde dyr samt intern på bedriften. Endelig er der transport i forbindelse med udbringning af husdyrgødning. Afhentningshyppigheden af mælk er uafhængig af antallet af malkekøer.

Al til- og frakørsel til ejendommen sker primært via Ilskovvej, mens en mindre del af gyllen transporteres fra gyllebeholdere via en markvej, der har forbindelse til Faurholtvej vest for Faurholt. Ejendommen råder over tre overkørsler til Ilskovvej, hvoraf den sydligste overkørsel udelukkende anvendes privat, mens de to nordligste overkørsler primært anvendes til erhvervskørsel. De to nordligste overkørsler anvendes i lige stort omfang.

De to nordligste overkørsler anvendes dagligt af mælketankbil, mens transport af levende og døde dyr, diesel, kraftfoder samt erhvervsaffald hver især forekommer 1 - 2 gange om måneden. Transport af husdyrgødning fra bedriften sker primært i perioden fra marts til juli, mens transport af grovfoder til bedriften sker fra juni til oktober.

Antallet af transport forventes ikke at stige væsentlig i forhold til godkendelsen fra 2012. Samlet forventes der ca. 2.200 stk. transport med mælk, foder samt husdyrgødning.

Transporter på offentlig vej reguleres ikke i miljøgodkendelsen, men via *Færdselsloven*.^x

Kommunen vurderer

Ikast-Brande Kommune vurderer, at antallet af transportere er normalt for denne type og størrelse af husdyrbrug. Kommunen vurderer, at transporterne til og fra husdyrbrugets produktionsanlæg ikke vil give væsentlige gener for nabobeboelser og omgivelserne i øvrigt, når de til enhver tid gældende generelle regler overholdes.

Spildevand

Ansøgers oplysninger

Al spildevand fra malkeum og øvrig spildevand fra produktionsanlæggene sker til gyllebeholdere. Vand fra møddingsplads/vaskeplads afledes ligeledes til gyllebeholdere.

Der er en vaskeplads på ejendommen. Vaskepladsen er lavet som et befæstet areal med afløb til gyllebeholderen.

I både nu og ansøgt drift ledes tagvand fra alle eksisterende stalde, på nær den store kostald, direkte til Malmkær Bæk. Tagvandet fra den store kostald ledes til faskine. Overfladevand fra de befæstede arealer løber i kloak, der fører til gyllebeholder.

Regnvand fra ensilagepladsen ledes til gyllebeholder/udsprinkles på omkringliggende græsmarker. Vandet opsamles i en opsamlingsbrønd og ledes til gyllebeholder, såfremt forholdene ikke er tjenlige til udsprinkling. Regnvand fra kørearealet mellem ensilagepladserne og foderlade, samt kørearealet mellem ungdyrstald og kalvestald opsamles og udsprinkles.

Sanitært spildevand afledes til godkendt anlæg med trixtank og nedsivning

Kommunen vurderer

Ikast-Brande Kommune vurderer, at afledning af vaskevand og spildevand fra staldanlægget, samt afledning af sanitært spildevand sker efter gældende regler. Endvidere udsprinkles overfladevand fra ensilagepladsen direkte på mark og har en korrekt bufferkapacitet til opsamling af overfladevand.

Ikast-Brande Kommune bemærker, at der ikke bygges nyt i forbindelse med det ansøgte og vurderer, at afledning af vaskevand og spildevand fra staldanlægget, samt afledning af sanitært spildevand sker efter gældende generelle regler.

Håndtering og opbevaring af husdyrgødning

Ansøgers oplysninger

Ansøger oplyser at der på husdyrbruget er 4 gyllebeholdere, hvoraf den største ligger ude i marken. samt en møddingsplads. Størrelse på gyllebeholderene er henholdsvis på 700, 2.000, 2.000 og 5.000 m³ med et samlet overfladeareal på ca. 2.300 m². Møddingspladsen har et grundareal på 150 m². Ansøger oplyser at det faste mæg opbevares på møddingsplads, som har opsamling til gyllebeholder. Dybstrøelsen opbevares i markstak efter reglerne.

Tabel. Oversigt over faste og flydende opbevaringsanlæg, Ilskovvej 31, 7430 Ikast

Anlæg	Areal, m ²	Kapacitet, m ³	Opbevaring
Gyllebeholder	205	700	Flydende husdyrgødning
Gyllebeholder	463	2000	Flydende husdyrgødning
Gyllebeholder	470	2000	Flydende husdyrgødning
Gyllebeholder Sønderhusevej	1168	5000	Flydende husdyrgødning
Møddingsplads	150	-	Dybstrøelse / Fast gødning

Udover ejede tanke på Ilskovvej 31, ejer ansøger også en gylletank på Ikastvej 48 og endeligt er der lejet 2 gyllebeholdere på hver 3000 m³ på Ilskovvej 33, 7430 Ikast

Kommunen vurderer

Ifølge *Husdyrgødningsbekendtgørelsen*^{xi} vil en opbevaringskapacitet svarende til mindst ni måneders produktion normalt være tilstrækkeligt til, at udbringningen og gødningsanvendelsen kan ske i overensstemmelse med de generelle miljøregler.

Ikast-Brande Kommune vurderer, på baggrund af det oplyst, at opbevaring af husdyrbrugets husdyrgødning vil ske på en måde, som er i overensstemmelse med de generelle miljøregler, og at overholdelsen af de generelle miljøregler vil medvirke til at begrænse den mulige påvirkning af det omgivne miljø fra opbevaringsanlæggene.

Anvendelse af bedste tilgængelige teknik (BAT)

Krav om anvendelse af BAT

Et husdyrbrug skal reducere ammoniakemissionen til et niveau svarende til emissionen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT) i forbindelse med miljøgodkendelse eller miljøtilladelse, hvis ammoniakfordampningen overstiger 750 kg NH₃-N pr. år. BAT er ikke en statisk størrelse, men ændrer sig som følge af den teknologiske udvikling. Kravet om begrænsning af forurening ved anvendelse af BAT bidrager således til at sikre et højt beskyttelsesniveau for miljøet som helhed.

Det vejledende krav til den maksimale emission er fastlagt i *Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens* bilag 3. Kommunen kan dog i særlige tilfælde fravige kravet, hvis ansøgeren godtgør, at det konkret ikke vil være proportionalt at opfylde kravet i forhold til hvad, der er økonomisk eller teknisk muligt som følge af den eksisterende indretning og drift.

Det aktuelle husdyrbrug har i ansøgt drift en ammoniakemission på mere end 750 kg NH₃-N pr. år, hvorfor ammoniakemissionen skal reduceres til et niveau svarende til emissionen ved anvendelse af BAT.

I det følgende er ammoniakemissionen fra husdyrbruget vurderet i forhold til Ikast-Brande Kommunes niveau for BAT. Ved Ikast-Brande Kommunes vurdering i relation til BAT indgår – ud over gældende national lovgivning – Miljøstyrelsens Teknologi-blade, Miljøstyrelsens digitale husdyrvejledning, klagenævnspraksis samt kravene i EU-kommissionens seneste konklusion og referencedokument om BAT for intensivt opdræt af fjerkræ og svin.

BAT i forhold til staldindretning

Ansøgers oplysninger om produktionsarealer der indgår i ansøgt drift.

- **Kostald 1:** Gl. kostald blev søgt taget ud af drift og ændret til maskinhus i eksisterende miljøgodkendelse fra 2012. Stalden er sengestald med spalter (kanal/linespil). Produktionsarealet er på ca. 1.700 m².
- **Gl. malkestald 3:** Gl. malkestald blev søgt taget ud af drift og ændret til vaskehal i eksisterende godkendelse fra 2012. I fremtidig drift ønskes den gl. malkestald benyttet som dybstrøelsesstald til tyrekalve. Produktionsarealet er på ca. 274 m².
- **Goldstald 4:** Eksisterende med et produktionsareal på ca. 100 m², heraf 20 m² til heste.
- **Kalvestald 5:** Eksisterende kalvestald med dybstrøelse. Produktionsarealet ca. 358 m².
- **Goldstald 7:** Eksisterende maskinhus søges ændret til dybstrøelse med produktionsareal på ca. 470 m².
- **Ny kostald 8:** Eksisterende kostald med et produktionsareal på ca. 3.168 m². Stalden er opført som sengestald med fast gulv. Gulvet skræbes manuelt 3 gange dagligt. Stalden har naturlig ventilation.
- **Malkestald 9:** Eksisterende malkestald, hvor der er etableret sygeafdeling med dybstrøelse. Produktionsarealer er ca. 95 m².
- **Ungdyrstald 11:** Eksisterende stald med et produktionsareal på ca. 2.090 m². Stalden er opført som sengestald med fast drænet gulv og skrabning hver 2. time. Stalden har naturlig ventilation.
- **Kalveplads 1+2:** Kalvepladser hver på ca. 150 m².

Den samlede ammoniakfordampning fra anlægget er ifølge ansøgning indsendt efter 1. august 2017 (ny regulering) 10.809,6 kg N pr. år og overholder derfor ikke miljøstyrelsens vejledende BAT krav på 10.249 kg N pr. år.

Baggrunden for at BAT-kravet ikke er overholdt skyldes, at nye undersøgelser har vist at spalteskrabere ikke har nogen ammoniak reducerende effekt. Forskellen mellem aktuel emission og Miljøstyrelsens vejledende BAT krav på 561 kg svarer til den manglende effekt af spalteskrabere i kostald 1.

Fravalg af Miljøteknologier

Eneste mulige løsninger for at opfylde de vejledende emissionsgrænseværdier ville være etablering af forsøringsanlæg, udskiftning af gulve eller etablering af fast overdækning på minimum 2 af 4 gylletanke.

Fravalg af forsuring: Ingen af staldsystemerne på ejendommen er med rundskyldskanaler, forsuring er derfor ikke en mulig løsning.

Fravalg udskiftning af gulve i kostald 1:

Da der er tale om en eksisterende stald med spalter vil det ikke være økonomisk proportionalt at brække gulvet op for at etablere fast drænet gulv. Jævnfør videnskatelog over kvægstaldgulve vil renovering fra spaltegulv til fast drænet gulv være en væsentlig omkostning.

Fravalg af teltoverdækninger: Kvæggylle danner naturlig, et godt flydelag, som forhindrer ammoniakfordampning. Teknologibladet, Fast overdækning af gyllebeholder, 2010, viser i beregningerne, at omkostningen til overdækning af gyllebeholdere langt overskrider 100 kr. pr. kg N. Teltdug er derfor fravalgt.

Kommunen vurderer

Miljøstyrelsen udsendte den 9. marts 2018 "Håndtering af BAT i verserende godkendelse af kvægstalde samt genoptagelse af ikke udnyttede afgørelser"¹⁰. I henhold til det udmeldte, kan der for stalde, der ikke før har fået en miljøgodkendelse med BAT-bestemte vilkår til eksisterende stalde, argumenteres for, at den vejledende emissionsgrænseværdi er for høj, da spalteskraberen ikke længere kan anvendes som tiltag. Der skal dog i tillæg hertil vurderes på, om andre ammoniakreducerende teknologier, som findes på markedet, vil være teknisk muligt eller økonomisk proportionalt i den eksisterende stald.

I nærværende godkendelse er emissionsfaktoren blevet genberegnet, med det resultatet, at den nye samlede emissionsgrænseværdi for ejendommen svarer til den aktuelle ammoniakemission fra ejendommen. Det vil sige, at hvis der stadig havde været en effekt af spalteskrabere ville BAT-kravet have været opfyldt.

Ansøger har argumenteret for, at de tilgængelige ammoniakreducerende teknologier, der findes på markedet, ikke vil være økonomisk proportionalt for at erstatte den tabte effekt af spalteskrabere. Ikast-Brande Kommune vurderer, på baggrund af ovennævnte, at projektet kan godkendes, på trods af afvigelser fra BAT-kravet, ved at kommunen anvender de i bekendtgørelsens fastlagte emissionsfaktorer uden reduktionseffekten fra en spalteskraber, og derved anerkender dette som værende BAT.

Ikast-Brande Kommune bemærker – i lighed med en udmelding fra Miljøstyrelsen i maj 2017 – at kravene i den seneste BAT-konklusion i meget vid udstrækning er indeholdt i den nugældende regulering, herunder i reglerne om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug og de generelt gældende regler om placering, indretning og drift af husdyrbrug, de generelt gældende regler om opbevaring og anvendelse af husdyrgødning samt reglerne om gødningsregnskab og indberetning deraf.

Ikast-Brande Kommune vurderer sammenfattende, at husdyrbruget – ved overholdelse af vilkårene for denne miljøgodkendelse og de generelt gældende miljøregler – lever op til principperne om anvendelse af BAT med henblik på reduktion af ammoniakemissionen.

Miljøkonsekventrapport

Konsulenten har udarbejdet en miljøkonsekvensrapport. Rapporten opsummerer husdyrbrugets påvirkning af landskab, naboer og natur. Indholdet af rapporten er i tråd med kommunens vurdering i indeværende miljøgodkendelse og har derfor ikke yderligere bemærkninger til rapporten.

Kommunens samlede vurdering

Ikast-Brande Kommune vurderer samlet set, at den ansøgte ændring af husdyrbruget, og ved overholdelse af de stillede vilkår, ikke indebærer en væsentlig virkning på miljøet, herunder i forhold til omgivelsernes sårbarhed og kvalitet, i forhold til navnlig:

- Landskabelige værdier
- Natur med dens bestande af vilde planter og dyr og deres levesteder herunder områder, der er beskyttet mod tilstandsændringer eller fredet, udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde eller udpeget som særlig sårbart over for næringsstofpåvirkning
- Jord, grundvand og overfladevand
- Lugt-, støj-, rystelses-, støv-, flue-, transport- og lysgener, uhygiejniske forhold, affaldsproduktion m.v.

¹⁰ MST - Nyhedsbrev fra 9. marts 2018. "Håndtering af BAT i verserende godkendelser af kvægstalde samt genoptagelse af udnyttede afgørelser"

Klagevejledning

Det er muligt at klage over kommunens afgørelse. Klagefristen udløber fire uger efter offentliggørelsen - det vil sige senest 4. september 2018.

Miljø- og Fødevareklagenævnet kan bestemme, at klagen har opsættende virkning på udnyttelsen. Udnyttelse af godkendelsen i klageperioden, og mens eventuel klage behandles, sker derfor på eget ansvar.

Følgende kan klage:

Ansøger, miljø- og fødevareministeren, Styrelsen for patientsikkerhed samt enhver, der har en individuel, væsentlig interesse i sagens udfald. Desuden kan visse organisationer, som angivet i §§ 85-87 i *Husdyrbrugloven*, klage.

En klage over denne afgørelse, skal ske til Natur- og Miljøklagenævnet, via Klageportalen, som findes via www.nmkn.dk, www.borger.dk eller www.virk.dk. Man logger på Klageportalen med NEM-ID. Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen.

Miljø- og Fødevareklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der ikke kommer ind gennem Klageportalen, med mindre der er særlige grunde til det. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, så skal du sende en begrundet anmodning til Ikast-Brande Kommune sammen med din klage. Hvis du er fritaget for at bruge digital post, så bedes du oplyse dette i din anmodning. Ikast-Brande Kommune sender din anmodning til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

Borgere der klager, skal betale et gebyr på 900 kr. mens gebyret er på 1.800 kr. for virksomheder, organisationer og offentlige myndigheder (2016-niveau – gebyrerne indeksreguleres den 1. januar hvert år). En klage er indgivet, når den er tilgængelig for Ikast-Brande Kommune i Klageportalen, og klager har indbetalt gebyr for klagen.

Denne afgørelse kan også indbringes for domstolene, jævnfør *Husdyrbruglovens* § 90. Det skal ske indenfor seks måneder efter offentliggørelsen.

Med venlig hilsen

Kristian Andreassen
Miljømedarbejder

Kopi af udkast til afgørelse inkl. bilag sendt til nedenstående med 30 dages frist til at kommentere udkastet:

Ansøger: Klaus Nellemann, Ilskovvej 31, 7430 Ikast

Konsulent: Nina Laudal Jensen, Birk Centerpark 24, 7400 Herning

Orientering om at udkast foreligger, og at der er 30 dages frist til at kommentere udkastet er sendt til:

Ejere og brugere af følgende nabobeboelser inden for den vejledende konsekvenszone

- Faurholtvej 10, 11, 12, 13, 14, 15, 17, 18, 20, 20B, 21, 22, 23, 24, 25, 26 og 28 alle 7430 Ikast
- Grundtvigsvej 66,2. th, 7430 Ikast
- Hedegårdsvej 4 og 6, 7430 Ikast
- Ilskovvej 30, 7430 Ikast
- Malmkærvej 2, 7430 Ikast
- Rolighedsvej 3B 9, 7430 Ikast
- Rådhusstrædet 6, 7430 Ikast

Kopi af afgørelsen inkl. bilag sendt til:

Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Reventlowsgade 14, 1, 1651 København V – e-mail: ae@ae.dk

Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø – e-mail: dnikast-brandesager@dn.dk

Danmarks Sportsfiskerforbund,

- Hovedkontor – e-mail: post@sportsfiskerforbundet.dk
- Den centrale miljøafdeling, Worsaaesgade 1, 7100 Vejle – e-mail: lbt@sportsfiskerforbundet.dk

Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 140, 1620 København V – e-mail: natur@dof.dk

Dansk Ornitologisk Forening, lokalafdeling – e-mail: ikast-brande@dof.dk

Det Økologiske Råd, Blegdamsvej 4B, 2200 København N – e-mail: husdyr@ecocouncil.dk

Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark v./ Formand Niels Barslund, Vormstrupvej 2, 7540 Haderup – e-mail: nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk

Forbrugerrådet, Fiolstræde 17, 1017 København K – e-mail: fbr@fbr.dk

Styrelsen for Patientsikkerhed, Tilsyn og Rådgivning Nord, Falstersvej 10, 8940 Randers SV – e-mail: senord@sst.dk

Konsulent: Nina Laudal Jensen, SAGRO Birk centerpark 24, 7400 Herning. nlj@sagro.dk

Bilag

Kortbilag 1: Situationsplan over husdyrbruget, Ilskovvej 31, 7430 Ikast

Kortbilag 2: Husdyrbrugets placering i forhold til byzone, sommerhusområde og lokalplan i landzone, som er udlagt til boligformål m.m.

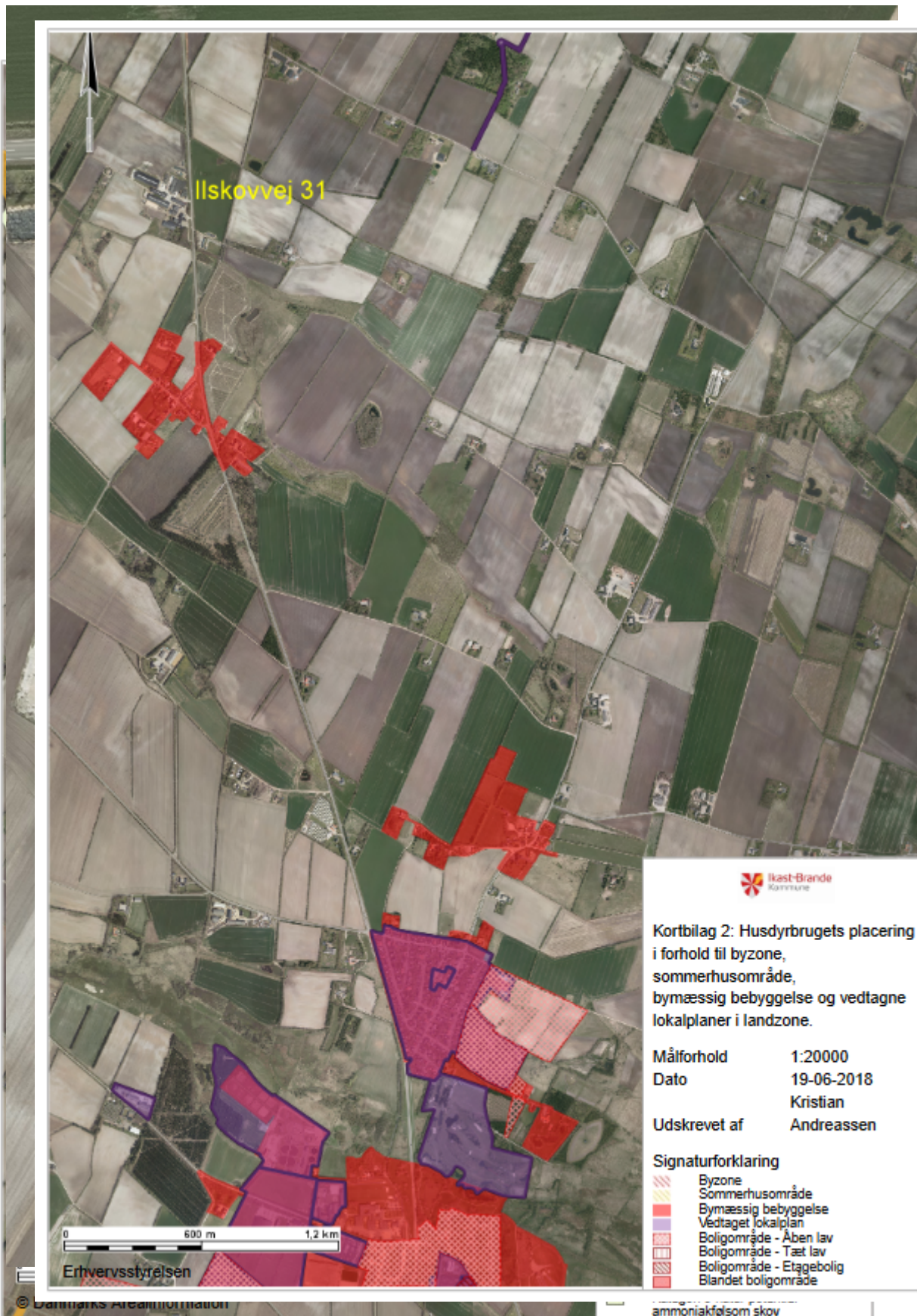
Kortbilag 3: Kategori 1-, 2- og 3-natur, samt nærmeste Natura 2000-område

Kortbilag 4: Arealer registreres som beskyttet efter Naturbeskyttelseslovens § 3

Kortbilag 5: Ny udpeget overdrev

Bilag 1: Oversigt over lovgivning

Kortbilag 1: Situationsplan over husdyrbruget, Ilskovvej 31, 7430 Ikast

Bilag 1

Oversigt over lovgivning

ⁱ Lovbekendtgørelse nr. 256 af 21. marts 2017 af lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. (*Husdyrbrugloven*).

ⁱⁱ Bekendtgørelse nr. 1380 af 30. november 2017 om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug (*Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen*)

ⁱⁱⁱ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2014/52/EU af 16. april 2014 om ændring af direktiv 2011/92/EU om vurdering af visse offentlige og private projekters indvirkning på miljøet (VVM-direktivet).

^{iv} Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2010/75/EU af 24. november 2010 om industrielle emissioner (integreret forebyggelse og bekæmpelse af forurening) (omarbejdning) (med senere ændringer) (IE-direktivet).

^v Lovbekendtgørelse nr. 966 af 23. juni 2017 af lov om miljøbeskyttelse (med senere ændringer) (*Miljøbeskyttelsesloven*).

^{vi} Lovbekendtgørelse nr. 934 af 27. juni 2017 af lov om naturbeskyttelse (*Naturbeskyttelsesloven*).

^{vii} Rådets direktiv 92/43/EØF af 21. maj 1992 om bevaring af naturtyper samt vilde dyr og planter (med senere ændringer) (EF-habitatdirektivet).

^{viii} Ikast-Brande Kommunes Regulativ for erhvervsaffald kan findes på: http://www.affaldoggenbrug.ikast-brande.dk/media/2683951/regulativ_for_erhvervsaffald_2012.pdf

^{ix} Bekendtgørelse nr. 1611 af 10. december 2015 om indretning, etablering og drift af olietanke, rørsystemer og pipelines (*Olietanksbekendtgørelsen*)

^x Bekendtgørelse nr. 38 af 5. januar 2017 (*Færdselsloven*)

^{xi} Bekendtgørelse nr. 865 af 23. juni 2017 om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v. (med senere ændringer) (*Husdyrgødningsbekendtgørelsen*)